

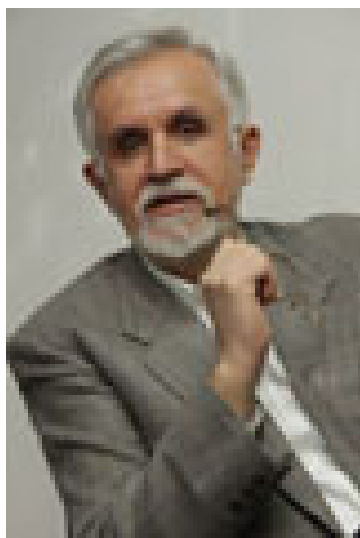
Како је кинеска мачка постала тигар

Пише: Јован Б. Душанић
уторак, 18 јун 2013 07:06

Није битно да ли је мачка црна или бела,

битно је да лови мишеве.

Денг Сјаопинг

Једна пословица, која каже да успех има много родитеља, а пораз је увек сироче, пала ми је на памет када сам прочитао узгредну опаску колеге Љубомира Маџара у тексту *Глобална рецесија: системске алтернативе и изгледи превладавања* (који сам добио уз позив за расправу коју организује Академија економских наука – АЕН), а која гласи:

Крајње је време да се схвати да САД нису парадигма либералног модела него његова негација, земља која се крупним корацима социјализује, уз познате хазарде колективистичких, недавно урушених система ... а као истинско оваплоћење либералних идеја, као (бар у изгледима) аутентична капиталистичка земља, указује се у све већем степену брзо растућа Кина. Земља која је отворила широке просторе за предузетничку иницијативу, која је народу дала досад (тамо!) невиђене могућности да ради и заради, а у којој је држава успела да успешно управља са оних неколико кључних параметара (курс, тржишно формирање надница без уобичајеног државног „уређивања“ и режим страног директног инвестирања). Кина је можда једна од ретких земаља које су добро разумеле да је држава једна гломазна, инертна и трапава творевина која са много више од пара – али кључних – параметара нити није у стању да барата.

Како је кинеска мачка постала тигар

Пише: Јован Б. Душанић
уторак, 18 јун 2013 07:06

Неколико месеци после тога добио сам обавештење о померању термина расправе у АЕН (за седам дана) и нови текст колеге Љ. Маџара под називом: *Случај Кине у светлу либералне мисли.*

У овом доста опширном тексту (на више од 30 страна) детаљно се разрађује узгредна опаска из претходног текста

[\[1\]](#)

и констатује да је Кина

тумачена као упадљиво и само по себи очигледно оповргавање огромног теоријског корпуса који је окренут тржишту и само у његовим импулсима и дејствима види пут ка успешном и дугорочно одрживом развоју. Кина је истицана и славодобитно тумачена као пораз читавог мноштва доктринарних и економскополитичких система и опредељења као што су (нео)либерализам, неокласична синтеза, „тржишни фундаментализам“, Вашингтонски консензус... Носећа порука овога рада, а и разлог због кога се пише, управо је супротна нетом поменутом славодобитном хватању за Кину као тобожњи доказ пораза доктринарних творевина које су у односу на непосредни државни интервенционизам испољавале велике резерве и директно критичко супротстављање.

Истичући да је тумачење кинеског успеха које ће овде бити понуђено веома једноставно, колега Љ. Маџар на крају закључује:

У вези са кинеским економским узлетом кључна реч није државна интервенција него управо слобода. Допринос политике кинеском успешном привредном развоју није, дакле, пре свега у некаквом „конструктивном“ или било каквом другом чињењу него, опет супротно у односу на лако склопљену хипотезу, у нечињењу. Може се рећи да се епохални потез, па тако и допринос високе политике, а потом и економске политике која је њоме условљена, састоји у томе што је она и привреду и друштво у целини ослободила од себе саме, преставши са одржавањем ограничавајућих системских решења и са вођењем одговарајућих економских политика.

У наставку ћу покушати да изнесем нешто другачије виђење привредног успеха Кине (али и других источноазијских земаља), имајући у виду упозорење нашег најбољег познаваоца привреда азијских земаља, колеге Благоја Бабића (у књизи *Економија Азије*) да многи

понављају исту грешку покушавајући да једну сложену појаву објасне само једним чиниоцем

, те да су такве интерплетације,

иако корисне, силом прилика једностране па стога недовољне.

Поред тога, такође ћу покушати да имам у виду упозорења озбиљних синолога да се логиком западног света не може објаснити успех ни једне азијске земље, а поготово древне цивилизације као што је Кина.

Како је кинеска мачка постала тигар

Пише: Јован Б. Душанић
уторак, 18 јун 2013 07:06

